

PŘIJATÉ TEXTY

P10_TA(2026)0174

Dohoda o posíleném partnerství a spolupráci mezi EU a Uzbekistánem (usnesení)

Nelegislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. května 2026 o návrhu rozhodnutí Rady o uzavření, jménem Unie, Dohody o posíleném partnerství a spolupráci mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na straně jedné a Republikou Uzbekistán na straně druhé jménem Unie (09190/2025 - C10-0280/2025 - 2024/0260M(NLE))

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh rozhodnutí Rady o uzavření, jménem Unie Dohody o posíleném partnerství a spolupráci mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na straně jedné a Republikou Uzbekistán na straně druhé (09190/2025),
- s ohledem na žádost o udělení souhlasu, kterou předložila Rada v souladu s čl. 207 odst. 4 prvním pododstavcem a čl. 209 odst. 2 prvním pododstavcem ve spojení s čl. 218 odst. 6 druhým pododstavcem písm. a) a čl. 218 odst. 7 Smlouvy o fungování Evropské unie (C10-0280/2025),
- s ohledem na Dohodu o posíleném partnerství a spolupráci mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na straně jedné a Republikou Uzbekistán na straně druhé¹,
- s ohledem na společné prohlášení ze dne 24. října 2025 u příležitosti podpisu Dohody posíleném partnerství a spolupráci mezi Evropskou unií a jejími členskými státy a Republikou Uzbekistán,
- s ohledem na Úmluvu OSN proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 17. června 2019 o nové strategii EU pro Střední Asii,

---

¹ Dosud nezveřejněno v Úředním věstníku.

- s ohledem na společný plán pro prohlubování vztahů mezi EU a Střední Asii, který byl přijat na 19. zasedání ministrů Evropské unie a Střední Asie dne 23. října 2023 v Lucemburku,
- s ohledem na společné sdělení Komise a vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 15. května 2019 nazvané „EU a Střední Asie: nové příležitosti pro silnější partnerství“ (JOIN(2019)0009),
- s ohledem na společné prohlášení v návaznosti na první summit EU a Střední Asie, který se konal dne 4. dubna 2025 v Samarkandu (Uzbekistán),
- s ohledem na memorandum o porozumění o strategickém partnerství v oblasti udržitelného hodnotového řetězce surovin mezi Evropskou unií a Republikou Uzbekistán, které bylo podepsáno dne 5. dubna 2024,
- s ohledem na společný program Evropské unie a Rady Evropy na podporu demokratických reforem, mechanismů v oblasti lidských práv a zásad právního státu (2024–2026), který Benátská komise zahájila dne 1. ledna 2024,
- s ohledem na 12. politický a bezpečnostní dialog na vysoké úrovni mezi EU a zeměmi Střední Asie, který se uskutečnil dne 11. července 2025 v Dušanbe (Tádžikistán),
- s ohledem na 21. schůzi podvýboru EU–Uzbekistán pro spravedlnost a vnitřní věci, lidská práva a související otázky, která se konala v Bruselu dne 24. června 2025,
- s ohledem na 18. schůzi Rady pro spolupráci EU–Uzbekistán, která se konala dne 21. října 2025 v Lucemburku,
- s ohledem na své usnesení ze dne 17. ledna 2024 o strategii EU pro Střední Asii²,
- s ohledem na svá předchozí usnesení o Uzbekistánu,
- s ohledem na své legislativní usnesení ze dne 20. května 2026³ o návrhu rozhodnutí Rady o uzavření, jménem Unie, Dohody o posílení partnerství a spolupráci mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na straně jedné a Republikou Uzbekistán na straně druhé,
- s ohledem na čl. 107 odst. 2 jednacího řádu,

---

² Úř. věst. C, C/2024/5718, 17.10.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/5718/oj>.

³ Přijaté texty, P10_TA(2026)0173.

- s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A10-0107/2026),
- A. vzhledem k tomu, že Uzbekistán má ve Střední Asii, kterou EU považuje za strategicky důležitý region z hlediska bezpečnosti, propojení, diverzifikace energie, řešení konfliktů a obrany multilaterálního mezinárodního řádu založeného na pravidlech, klíčovou pozici;
- B. vzhledem k tomu, že Uzbekistán má zásadní význam pro propojení obchodních tras mezi východní Asií, jižní Asií a Evropou;
- C. vzhledem k tomu, že první summit EU – Střední Asie, který se konal dne 4. dubna 2025 v Samarkandu (Uzbekistán), znamenal významný politický milník a potvrdil vzájemný závazek povýšit vztahy na strategické partnerství založené na dialogu, spolupráci a dodržování mezinárodního práva;
- D. vzhledem k tomu, že Dohoda o posíleném partnerství a spolupráci mezi EU a Uzbekistánem, která byla podepsána dne 24. října 2025, posiluje stávající Dohodu o partnerství a spolupráci mezi EU a Uzbekistánem ze dne 1. července 1999;
- E. vzhledem k tomu, že vstup v platnost Dohody o posíleném partnerství a spolupráci vyžaduje souhlas Evropského parlamentu a její provádění bude podléhat parlamentní kontrole;
- F. vzhledem k tomu, že Dohoda o posíleném partnerství a spolupráci stanoví spolupráci v oblasti lidských práv a právního státu a jejich vzájemné dodržování;
- G. vzhledem k tomu, že toto nelegislativní usnesení doprovází souhlas Parlamentu s uzavřením Dohody o posíleném partnerství a spolupráci a je nadále plně v souladu s cílem posílit dvoustranné vztahy a podpořit dlouhodobé a konstruktivní partnerství mezi EU a Uzbekistánem;
- H. vzhledem k tomu, že díky všeobecnému systému preferencí plus (GSP+) využívá Uzbekistán od roku 2021 jednostranný preferenční přístup na trh EU a jeho současný status je platný do roku 2027; vzhledem k tomu, že Uzbekistán přistoupil k 27 mezinárodním úmluvám týkajícím se práce a lidských práv, ochrany životního prostředí a klimatu a řádné správy věcí veřejných, aby mohl tento systém využívat;
- I. vzhledem k tomu, že EU vyčlenila 43 milionů EUR na nové dvoustranné programy v letech 2025 až 2027, které se zaměřují na podporu demokratické správy věcí veřejných a digitální transformace, inkluzivního digitálního a zeleného růstu a rozvoje inteligentního zemědělsko-potravinářského odvětví šetrného k životnímu prostředí; vzhledem k tomu, že Uzbekistán rovněž využívá řadu regionálních programů a investic EU v rámci

Evropského fondu pro udržitelný rozvoj (EFSD+), hlavního finančního nástroje Global Gateway;

- J. vzhledem k tomu, že za vlády prezidenta Šavkata Mirzijojeva jsou prováděny hospodářské a politické reformy, které situaci v zemi postupně zlepšují, nicméně i přesto je ještě třeba vyvinout další úsilí;
- K. vzhledem k tomu, že hodnocení nezávislých mezinárodních organizací a výzkum srovnávací demokracie ukazují, že Uzbekistán nesplňuje normy demokratického systému správy věcí veřejných;
- L. vzhledem k tomu, že Uzbekistán se i nadále vyznačuje omezováním politického pluralismu, absencí skutečně svobodných a spravedlivých voleb, omezenou účastí na politickém životě, slabým institucionálním systémem brzd a protivah a omezováním základních práv a svobod;
- M. vzhledem k tomu, že uzbecké orgány rovněž stále více využívají formy nadnárodních represí, zejména mechanismy mezinárodní spolupráce k pronásledování bloggerů a aktivistů v zahraničí na základě politicky motivovaných obvinění; vzhledem k tomu, že vláda využívá oznámení Interpolu i žádosti prostřednictvím Společenství nezávislých států (SNS) a Šanghajské organizace pro spolupráci (SCO), přičemž v posledních letech roste počet osob násilně navracených z Turecka a zemí SNS;
- N. vzhledem k tomu, že Uzbekistán je druhým největším obchodním partnerem EU ve Střední Asii, přičemž celková hodnota obchodu mezi Uzbekistánem a EU v roce 2024 činila téměř 4,8 miliardy EUR; vzhledem k tomu, že EU je třetím největším obchodním partnerem Uzbekistánu: v roce 2024 proběhlo 10,4 % obchodu s EU a 7,2 % vývozu směřovalo do EU;
- O. vzhledem k tomu, že nezávislé nevládní organizace v Uzbekistánu čelí překážkám při registraci a jejich žádosti jsou běžně zamítány z libovolných důvodů; vzhledem k tomu, že nevládní organizace jsou rovněž vystaveny nadměrným omezením, pokud jde o jejich činnost a financování; vzhledem k tomu, že získání vládního souhlasu s přijímáním zahraničních grantů je vyčerpávající a příliš obtížný proces, který často vede k zamítnutí žádostí nebo ke značným zpožděním;
- P. vzhledem k tomu, že přetrvávají obavy ohledně ochrany práv pracovníků v Uzbekistánu, včetně nedostatečného prosazování pracovněprávních předpisů, omezené svobody sdružování, nedostatečných norem v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, nízkých mezd a nedostatku účinných mechanismů pro kolektivní vyjednávání;
- Q. vzhledem k tomu, že prezident Mirzijojev revidoval koncepci zahraniční politiky Uzbekistánu s cílem posílit globální angažovanost, a to i s Evropou, se zaměřením na silnější vztahy v oblasti

hospodářství, investic, vzdělávání a mobility pracovních sil;

- R. vzhledem k tomu, že prezident Mirzijojev dal pokyn k revizi uzbecké obranné doktríny a koncepce národní bezpečnosti s cílem zajistit, aby si země zachovala svůj neutrální status, rozšířila mnohostrannou diplomacii a modernizovala své ozbrojené síly s ohledem na vyvíjející se globální bezpečnostní hrozby;
- S. vzhledem k tomu, že podle nedávných prohlášení ruských státních sdělovacích prostředků Střední Asie „patří Rusku“ a že odkazují na možné vojenské operace v regionu; vzhledem k tomu, že tato prohlášení vyvolala silné veřejné reakce ve Střední Asii, včetně Uzbekistánu, a odráží vzorec imperiální a revizionistické rétoriky, která podkopává svrchovanost a územní celistvost států v regionu;
- T. vzhledem k tomu, že od zahájení protiprávní útočné války Ruska proti Ukrajině se středoasijské země postupně distancovaly od Ruska; vzhledem k tomu, že je zásadně důležité, aby EU prohloubila své vazby s tímto regionem; vzhledem k tomu, že Uzbekistán se zdržel hlasování o rezolucích OSN o Ukrajině;
- U. vzhledem k tomu, že Uzbekistán od roku 2023 podnikl významné legislativní kroky k řešení domácího násilí; vzhledem k tomu, že toto úsilí zahrnuje uznání násilí páchaného na ženách jako trestného činu, a nikoli jako soukromé rodinné záležitosti; vzhledem k tomu, že navzdory těmto právním reformám přetrvávají značné nedostatky v prosazování, což znamená, že mnoho případů domácího násilí stále nevede k odpovědnosti pachatele; vzhledem k tomu, že stále chybí podpora obětem; vzhledem k tomu, že v květnu 2025 otevřela UN Women kancelář v Taškentu jako další krok v probíhající spolupráci mezi UN Women a vládou Uzbekistánu;
- V. vzhledem k tomu, že konsensuální sexuální chování osob stejného pohlaví mezi muži je v Uzbekistánu kriminalizováno podle článku 120 trestního zákoníku, za což lze uložit trest odnětí svobody až na tři roky; vzhledem k tomu, že tato kriminalizace nechává LGBTIQ+ osoby bezbranné vůči obtěžování, výhrůžkám a útokům;
- W. vzhledem k tomu, že Uzbekistán zažívá bezprostřední dopad změny klimatu, neboť tamní teploty v posledních desetiletích vzrostly téměř trojnásobně ve srovnání s celosvětovým průměrem; vzhledem k tomu, že tyto změny zahrnují také častá sucha, včetně šesti suchých let zaznamenaných v letech 2019 až 2024, jakož i častější výskyt přírodních katastrof, které vedly k průměrným ztrátám ve výši 92 milionů USD ročně;

Vztahy mezi EU a Uzbekistánem

1. vítá uzavření Dohody o posíleném partnerství a spolupráci mezi Evropskou unií a Uzbekistánem, která stanoví nový, moderní a ambiciózní rámec pro prohlubování dvoustranných vztahů; opakuje,

že dohoda klade velký důraz na sdílené hodnoty, demokracii a právní stát, lidská práva a základní svobody, které tvoří nedílnou součást Dohody o posíleném partnerství a spolupráci a mají být rozvíjeny prostřednictvím jejího institucionálního rámce a pravidelného politického dialogu, jakož i na udržitelný rozvoj; zdůrazňuje, že Dohoda o posíleném partnerství a spolupráci podporuje reformní program Uzbekistánu tím, že otevírá nové horizonty pro spolupráci, a to i v oblasti kybernetické bezpečnosti a bezpečnosti hranic;

2. vyzývá k plnému provedení základních prvků Dohody o posíleném partnerství a spolupráci, jako je dodržování demokratických zásad, lidských práv a základních svobod a právního státu; poukazuje na význam úzkého zapojení Parlamentu do sledování provádění všech částí Dohody o posíleném partnerství a spolupráci; vyzývá k tomu, aby obě strany dohody do tří let účinně vyhodnotily provádění jejích základních prvků s jasnými kritérii a časovými rámci v oblasti lidských práv; vyzývá Komisi, aby předložila Parlamentu výsledky tohoto posouzení;
3. zdůrazňuje, že souhlas Parlamentu s Dohodou o posíleném partnerství a spolupráci představuje strategickou investici do partnerství mezi EU a Uzbekistánem a měl by být chápán jako nástroj na podporu dlouhodobé angažovanosti, stability a spolupráce, který přispívá k širší strategii EU ve Střední Asii a k vyváženému mezinárodnímu sladění;
4. oceňuje dlouhodobé a strategické vztahy mezi EU a Uzbekistánem i intenzivnější spolupráci a výměny v různých formátech; opakuje závazek EU spolupracovat s touto zemí a s partnery EU ve Střední Asii na zajištění míru, bezpečnosti, demokracie, stability, prosperity, ochrany lidských práv, svobody médií a udržitelného rozvoje;
5. oceňuje značné zlepšení vnitrostátního podnikatelského prostředí a pokračující příliv zahraničních investic; konstatuje, že stále existují problémy při zajišťování právní ochrany společností prostřednictvím regulačních rámců a podnikatelského prostředí; vyzývá uzbeckou vládu, aby zaručila transparentnost a spolehlivost, pokud jde o včasný vývoj, odhady zdrojů, spolehlivé vývozní trasy a platby;
6. zdůrazňuje, že Střední Asie, včetně Uzbekistánu, má pro EU strategický význam v oblastech, jako je bezpečnost, energetická diverzifikace a kritické suroviny, doprava a digitální konektivita; vítá summit EU a zemí Střední Asie, který se konal v dubnu 2025 v Samarkandu, jako strategický zlomový bod, který povýšil regionální angažovanost z technické spolupráce na politické partnerství na vysoké úrovni; domnívá se, že nová strategie pro Střední Asii z roku 2019 by měla být aktualizována tak, aby odrážela zvýšený význam tohoto regionu, a měla by být přizpůsobena současným geopolitickým výzvám;

7. vítá první parlamentní fórum Střední Asie-EU v Samarkandu, které se konalo ve dnech 30.–31. března 2026 jako významný krok k prohloubení parlamentní diplomacie a demokratického dialogu mezi EU a Střední Asií;
8. vyzývá k pokračování provádění programu reforem v rámci strategie pro Uzbekistán do roku 2030, zejména pokud jde o posílení právního státu, lidských práv a dobré správy věcí veřejných; zdůrazňuje význam veřejných konzultací v rámci reformního procesu Uzbekistánu; vyjadřuje však politování nad tím, že situace v oblasti lidských práv se v Uzbekistánu od zahájení jednání o Dohodě o posíleném partnerství a spolupráci v některých oblastech zhoršila; vyzývá orgány, aby zlepšily prostředí pro lidská práva, občanskou společnost a sdělovací prostředky;
9. zdůrazňuje, že je důležité provést doporučení Úřadu pro demokratické instituce a lidská práva Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě v návaznosti na jeho volební pozorovatelské mise; zdůrazňuje, že je třeba podporovat dynamičtější, rozmanitější a konkurenčnější politické prostředí v Uzbekistánu, které by lépe odráželo názory občanů a poskytlo jim ve volbách skutečný výběr; vyzývá k zapojení nezávislých a opozičních kandidátů do budoucích parlamentních voleb, aby byly splněny základní požadavky na demokracii; vítá pokrok, jehož bylo dosaženo na cestě k rovnému zastoupení žen a mužů v uzbecké politice, a vybízí Uzbekistán, aby se i nadále snažil přilákat do politiky ženy a podporovat je; vyzývá k respektování svobody projevu a svobody médií během voleb;

Regionální spolupráce a globální výzvy

10. zdůrazňuje, že Dohoda o posíleném partnerství a spolupráci připravuje půdu pro posílenou spolupráci v oblasti zahraniční a bezpečnostní politiky se zaměřením na regionální stabilitu a mezinárodní spolupráci, nešíření zbraní hromadného ničení, předcházení konfliktům a řešení krizí;
11. vítá skutečnost, že vztahy mezi EU a Střední Asií byly povýšeny na úroveň strategického partnerství; žádá, aby byla zachována dynamika tohoto pokroku prováděním společného plánu pro prohloubení vztahů mezi EU a Střední Asií; oceňuje konstruktivní úlohu Uzbekistánu při podporování regionální spolupráce;
12. zdůrazňuje, že vedoucí představitelé EU a států Střední Asie se zavázali ke spolupráci v zájmu míru, bezpečnosti a demokracie a k plnému dodržování mezinárodního práva, včetně Charty OSN a základních zásad respektování nezávislosti, svrchovanosti a územní celistvosti všech států v rámci jejich mezinárodně uznaných hranic; očekává intenzivní a konkrétní úsilí při dosahování těchto cílů;
13. opakuje, že vedoucí představitelé EU a států Střední Asie se shodli na tom, že je důležité co nejdříve dosáhnout všeobecného,

spravedlivého a trvalého míru na Ukrajině v souladu se zásadami Charty OSN; vyjadřuje politování nad tím, že Uzbekistán neodsoudil ruskou invazi na Ukrajinu, že se zdržel hlasování o několika rezolucích OSN v této věci a posílil svou politickou, hospodářskou a energetickou spolupráci s Ruskem, aniž by dostatečně spolupracoval s Ukrajinou; konstatuje však, že Uzbekistán neuznává anexi ukrajinských území Ruskem; oceňuje podporu Uzbekistánu poskytovanou ukrajinským dětem postiženým válkou a vyzývá v tomto ohledu k důkladnější podpoře a zapojení do mezinárodních úsilí; uznává významné změny politiky Uzbekistánu, jejichž cílem je upřednostnit otevřenější a vnější zahraniční politiku, zejména diverzifikaci jeho tradičních vztahů mimo Rusko tak, aby zahrnovaly nové důležité obchodní vazby s EU;

14. zdůrazňuje, že obcházení sankcí přispívá k pokračování ruské útočné války na Ukrajině; vyzývá orgány Uzbekistánu, aby zvýšily úsilí o zabránění obcházení sankcí, zejména zpětnému vývozu položek se společnou vysokou prioritou; vyzývá orgány Uzbekistánu, aby pokračovaly v technické spolupráci s EU, včetně jejich spolupráce s vyslancem EU pro sankce v této věci, s cílem dosáhnout hmatatelných výsledků;
15. konstatuje, že Uzbekistán postupně zlepšuje své celní kontroly, zejména pokud jde o výrobky, na něž se vztahují sankce EU; vyzývá však uzbecké orgány, aby nadále posilovaly dodržování sankcí EU a bojovaly proti obcházení sankcí vůči ruskému režimu a aby se zdržely jakéhokoli jednání, které by mohlo přímo či nepřímo pomáhat ruským vojenským kapacitám, a to i prostřednictvím dodávek zboží dvojího užití a pokročilých technologií, jejich zprostředkování nebo tranzitu;
16. oceňuje vedoucí úlohu Uzbekistánu při zahajování konzultačních schůzek se sousedními zeměmi a při podpoře regionální integrace mezi pěti středoasijskými republikami, což výrazně prohloubilo přeshraniční spolupráci;
17. chválí Uzbekistán i Kyrgyzstán za zlepšení jejich regionální spolupráce a integrace; vítá komplexní dohodu, které obě země dosáhly v roce 2023 ohledně vymezení svých hranic, jako důležitý krok k překonání nevyřešených sporů o hranice;
18. uznává klíčovou diplomatickou úlohu, kterou hrají uzbecké orgány v přispívání k mírovému řešení hraničního sporu mezi Kyrgyzstánem a Tádžikistánem, mimo jiné prostřednictvím politického dialogu na vysoké úrovni; vítá účast této země na třístranných jednáních a její podporu podpisu historické tříbodové dohody o hranicích s vedoucími představiteli Kyrgyzstánu a Tádžikistánem;
19. vítá strategický cíl Uzbekistánu podporovat lepší regionální propojení, mimo jiné prostřednictvím rozvoje přeshraničních iniciativ

v oblasti logistiky, dopravy a integrace infrastruktury v širším regionu; zdůrazňuje význam transkaspického dopravního koridoru pro posílení dopravního spojení mezi EU a Střední Asií;

20. zdůrazňuje význam posílené regionální a nadregionální konektivity jako klíčového pilíře strategického partnerství mezi EU a Střední Asií; oceňuje aktivní účast Uzbekistánu na diskusích o agendě v oblasti meziregionální konektivity, která podpoří dlouhodobé sdílené hospodářské příležitosti; vítá úsilí o posílení udržitelné, odolné a vzájemně prospěšné dopravní, energetické a digitální konektivity mezi Střední Asií a Evropou v souladu s výsledky prvního summitu EU-Střední Asie, který se konal v Samarkandu, a zdůrazňuje strategickou úlohu Uzbekistánu jako regionálního centra konektivity a spolupráce; vítá příspěvek iniciativy Global Gateway financované EU k digitální transformaci, zejména její podporu rozšíření bezpečného přístupu k internetu v celém regionu;
21. vítá první zasedání řídicího výboru iniciativy Týmu Evropa pro vodu, energii a změnu klimatu, na němž se sešly Kazachstán, Kyrgyzstán, Tádžikistán, Turkmenistán a Uzbekistán a které se konalo v listopadu 2025 v Taškentu s cílem posílit regionální spolupráci v rámci strategie EU Global Gateway; vyzývá EU a Uzbekistán, aby dále zintenzivnily svou spolupráci v boji proti změně klimatu, neboť Uzbekistán čelí výzvám spojeným s rostoucími teplotami, suchem a přírodními katastrofami; vyzývá zejména k tomu, aby EU vyvinula větší úsilí na podporu posílené regionální koordinace v oblasti hospodaření s vodou a energií v Uzbekistánu v souvislosti se změnou klimatu;
22. vyjadřuje politování nad tím, že zahraniční vměšování a manipulace s informacemi představuje pro Uzbekistán rostoucí riziko, které je způsobeno jeho geopolitickým významem, rostoucím využíváním sociálních médií, nedostatečnou mediální gramotností, velkou populací migrantů a informačním prostorem ovlivněným zahraničními vlivy; vyzývá Uzbekistán a další středoasijské partnery, aby pokračovali v posilování své odolnosti vůči zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování, včetně dezinformačních kampaní, jejichž cílem je oslabit regionální stabilitu a jejich partnerství s EU; vyzývá Komisi a Evropskou službu pro vnější činnost, aby prostřednictvím svých delegací posílily své programy a činnosti související s bojem proti dezinformacím;
23. uznává důležitou úlohu, kterou Uzbekistán hraje v Afghánistánu, zejména pokud jde o humanitární pomoc, dodávky energie a rozvoj dopravního propojení, zatímco humanitární situace a situace v oblasti lidských práv, zejména práv žen a dívek, je v Afghánistánu i nadále vážná; vyzývá Uzbekistán, aby využil svých kontaktů s Afghánistánem k dosažení skutečného pokroku, který by připravil půdu pro větší zapojení mezinárodního společenství; znovu vyjadřuje rozhořčení nad tím, že Tálibán zachází se ženami hůře než s druhořadými občany,

a vyzývá ESVČ, aby spolupracovala s Uzbekistánem při poskytování pomoci ženám, které se snaží z Afghánistánu uprchnout;

24. opakuje, že ve společném prohlášení přijatém po prvním summitu EU a Střední Asie se Uzbekistán zavázal dodržovat rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 541 (1983) a 550 (1984);

Lidská práva, demokracie a právní stát

25. konstatuje, že zpráva zvláštní komise zřízené senátem a zákonodárnou komorou uzbeckého parlamentu (Oliy Majlis) po událostech v Karakalpakstánu v roce 2022 byla předložena uzbeckému parlamentu, ale nebyla zveřejněna; trvá na své výzvě, aby byla zajištěna odpovědnost za úmrtí a zranění v důsledku neoprávněného použití síly ze strany policie proti pokojným demonstrantům v červenci 2022 a aby byl zveřejněn seznam jmen zabitých a pohřešovaných osob, jakož i obětí hromadného svévolného zadržování; naléhavě vyzývá Uzbekistán, aby posílil nezávislost veřejného ochránce práv, zaručil nezávislé a účinné prošetření obvinění z nepřiměřeného použití síly, mučení a špatného zacházení, který by měl pravomoc zahájit trestní stíhání a zajistit odpovědnost pachatelů na všech úrovních; vyzývá uzbeckou vládu, aby zlepšila transparentnost a odstranila překážky výzkumu na místě, pokud jde o status Karakalpakstánu;
26. opakuje, že je znepokojen obviněními z mučení a špatného zacházení s aktivistou a právníkem Dauletmuratem Tažimuratovem, včetně nejnovějších obvinění potvrzených jeho právníkem v lednu 2026 během návštěvy věznice, v níž je zadržován; naléhavě vyzývá uzbecké orgány, aby tato obvinění prošetřily a zveřejnily o nich zprávu; konstatuje, že pracovní skupina OSN pro svévolné zadržování (WGAD) ve svém stanovisku přijatém na zasedání konaném ve dnech 11. až 15. listopadu 2024 dospěla k závěru, že Dauletmurat Tažimuratov je svévolně zadržován a jsou porušována jeho práva; připojuje se k výzvě WGAD OSN, která požaduje jeho okamžité propuštění; důrazně vyzývá k ukončení dalšího pronásledování aktivistů z Karakalpakstánu a k propuštění aktivistů Rinata Utambetova a Zetkerbaye Abdramanova; vyzývá uzbecké orgány, aby zajistily, že zadržované osoby a vězni budou drženi v podmínkách, které respektují jejich lidskou důstojnost, uzbecké právo a mezinárodní právo v oblasti lidských práv;
27. opakuje, že by vlády středoasijských zemí měly přijmout konkrétní a trvalá opatření ke zlepšení ochrany lidských práv a základních svobod, včetně dodržování svobody náboženského vyznání a práv náboženských menšin při současném řešení obav týkajících se radikalizace a stigmatizace, k posílení demokratické správy věcí veřejných, zajištění rovnosti žen a mužů a plného požívání práv žen, zaručení práv a ochrany LGBTIQ+ osob a dodržování spravedlivých pracovních podmínek a práv pracovníků v souladu s mezinárodními

normami a závazky;

28. bere na vědomí národní strategii Uzbekistánu v oblasti lidských práv přijatou v roce 2020, jejíž nástupnická strategie se v současné době vypracovává a která podporuje reformy, včetně ochrany občanských, politických, hospodářských, sociálních a kulturních práv; vybízí k urychlenému provádění strategie a ke zvýšení ambicí v nástupnické strategii;
29. vyzývá Uzbekistán, aby ukončil pronásledování obránců lidských práv, novinářů a aktivistů a okamžitě a bezpodmínečně propustil všechny osoby vězněné za pokojný výkon jejich základních práv a aby zavedl formální rehabilitační mechanismus, který zajistí přístup ke spravedlnosti, výmaz z rejstříku trestů a odpovídající odškodnění;
30. vyzývá k ukončení obtěžování a pronásledování aktivistů v oblasti lidských práv; se znepokojením konstatuje, že Sharifě Madrakhimové bylo znemožněno vycestovat do zahraničí, aby přijala ocenění za její práci v oblasti lidských práv v Uzbekistánu tím, že jí byl zničen cestovní pas; připomíná uvěznění Dildory Chakimové a Nargiz Keldiyorové, aktivistek v oblasti lidských práv z oblasti Kaškadarya v Uzbekistánu, které byly dne 18. července 2024 odsouzeny k šesti letům a jednomu měsíci a šesti a půl roku odnětí svobody na základě pochybných obvinění z vydírání poté, co kritizovaly korupci ve vzdělávacím systému v Kaškadarji; vyzývá uzbeckou vládu, aby je propustila;
31. naléhavě vyzývá uzbecké orgány, aby zaručily rehabilitaci, ochranu a opětovné začlenění bývalých politických vězňů do společnosti, včetně účinných opravných prostředků proti dřívějšímu zneužívání a záruk proti obtěžování a diskriminaci;
32. připomíná výzvu Výboru OSN pro lidská práva, aby Uzbekistán přijal důrazná opatření k ukončení praktik mučení a špatného zacházení a zajistil, aby všechny osoby zbavené svobody měly přístup k nezávislému a účinnému mechanismu pro podávání stížností;
33. vyjadřuje hluboké politování nad používáním represivního psychiatrického zadržování k potlačování aktivistů v oblasti lidských práv a umlčování kritických hlasů a naléhavě vyzývá k ukončení této praxe v uzbeckém právním systému; vyjadřuje politování nad dlouhodobým nuceným psychiatrickým zadržováním bloggera a aktivisty Valijona Kalonova, o němž pracovní skupina OSN pro svévolné zadržování (WGAD) vydala stanovisko, v němž konstatovala, že byl „svévolně zadržen“, a naléhavě vyzvala uzbeckou vládu, aby jej „okamžitě propustila a přiznala mu vymahatelné právo na odškodnění a další odškodnění“; konstatuje, že další blogerka Šahida Salomova je z pochybných právních důvodů rovněž držena v prodloužené nucené psychiatrické vazbě; vyzývá uzbeckou vládu, aby Kalonova a Salomovou propustila;

34. vítá skutečnost, že v dubnu 2023 byl přijat nový zákon, kterým se mění trestní a správní zákoník Uzbekistánu a který poskytuje lepší ochranu žen a dívek před zneužíváním, jakož i posílená opatření k řešení zneužívání dětí; vyzývá uzbeckou vládu, aby tento zákon účinně uplatňovala a řešila rozšířený problém domácího a genderově podmíněného násilí v Uzbekistánu, jakož i beztrestnost pachatelů násilí;
35. uznává pozitivní kroky, které Uzbekistán učinil na podporu rovnosti žen a mužů, a zároveň bere na vědomí závažné problémy, které je třeba v této oblasti ještě řešit; vítá otevření kanceláře orgánu OSN pro rovnost žen a mužů a pro posílení postavení žen v Uzbekistánu v roce 2025 a vyzývá uzbeckou vládu, aby využila této investice mezinárodního společenství do práv a dobrých životních podmínek žen v Uzbekistánu;
36. vybízí k dekriminálnímu konsensuálnímu vztahům mezi osobami stejného pohlaví a k přijetí účinných právních a politických opatření v souladu s mezinárodními normami v oblasti lidských práv na ochranu osob LGBTIQ+ před obtěžováním, násilím a diskriminací, a to i ze strany donucovacích orgánů; se znepokojením bere na vědomí legislativní změny přijaté v srpnu 2025 týkající se testování na HIV u osob vracejících se ze zahraničí, které mohou vést k posílení stigmatizace a porušování mezinárodních norem v oblasti zaměstnanosti;
37. vyjadřuje politování nad tím, že navzdory určitému pokroku, jehož bylo dosaženo v oblasti legislativních reforem, stále přetrvávají značné překážky bránící registraci a činnosti nevládních organizací a organizací občanské společnosti v Uzbekistánu, jako jsou nepřiměřené registrační požadavky, administrativní bariéry a nedostatečná transparentnost a jasnost při rozhodování uzbeckého ministerstva spravedlnosti; vyzývá k dalšímu zmírnění omezení a byrokratické a legislativní zátěže s cílem umožnit širší škálu činností nevládních organizací; žádá, aby vláda Uzbekistánu umožnila nezávislým organizacím na ochranu lidských práv, včetně mezinárodních lidskoprávních skupin, zaregistrovat se v zemi a vykonávat svou činnost bez neoprávněného zasahování státu, a vyzývá k vypracování a přijetí kodexu nevládních organizací v souladu s mezinárodními normami; konstatuje, že omezení, která místním nevládním organizacím brání v získávání finančních prostředků ze zahraničí, ztěžují realizaci projektů financovaných EU v Uzbekistánu;
38. je znepokojen přibývajícím důkazy o tom, že Uzbekistán zneužívá mechanismy mezinárodní a regionální právní spolupráce k nadnárodním represím vůči aktivistům, novinářům, obráncům lidských práv a osobám pověřeným sledováním soudních procesů; všímá si, že to zahrnuje zneužívání oběžníků a zpráv Interpolu, žádostí o vzájemnou právní pomoc a spolupráce v oblasti boje proti

praní peněz a financování terorismu k politicky motivovanému vydávání, zadržování nebo nucenému navracení osob; vyzývá Uzbekistán, aby plně respektoval zásadu nenavracení;

39. naléhavě vyzývá Uzbekistán, aby respektoval a chránil svobodu projevu a svobodu a pluralitu sdělovacích prostředků, které jsou předpokladem fungující demokracie; vyzývá k reformám právního rámce upravujícího sdělovací prostředky s cílem začlenit do něj mezinárodní normy; se znepokojením bere na vědomí klasifikaci Uzbekistánu jako „nesvobodného“ ve vydáních indexu svobody tisku organizace Reportéři bez hranic za roky 2024 a 2025; se znepokojením bere na vědomí hlášená omezení svobody projevu, včetně cílených opatření ovlivňujících on-line obsah; zdůrazňuje, že je třeba zaručit bezpečnost a nezávislost novinářů a pracovníků sdělovacích prostředků, zabránit obtěžování, cenzuře nebo svévolnému zadržování a podporovat rozmanité a pluralitní mediální prostředí, které umožňuje otevřenou veřejnou diskusi a přístup k přesným informacím; vybízí ke sladění vnitrostátních předpisů o sdělovacích prostředcích s mezinárodními závazky v oblasti lidských práv;
40. je znepokojen tím, že uzbeký trestní zákoník obsahuje články týkající se urážky nebo pomluvy prezidenta, včetně trestného činu urážky prezidenta na internetu, a pomluvy a urážky, které vedly ke stíhání a uvěznění bloggerů za jejich komentáře na internetu; domnívá se, že se jedná o zcela neodůvodněné omezení svobody projevu; vyzývá ke zrušení těchto článků, čímž by byl splněn závazek prezidenta Mirzijojeva z roku 2020 dekriminlizovat obě obvinění, a k přezkumu uzbekého trestního zákoníku a jeho sladění s mezinárodními normami, přičemž všechny osoby uvězněné na základě těchto obvinění by měly být propuštěny;
41. vítá důležitý proces politických reforem, které uzbecká vláda uskutečnila, a významný pokrok, jehož bylo od roku 2017 dosaženo při prosazování tržně orientovaných reforem, které zahrnují zákaz mimosoudních soudů a zavedení transparentnějšího systému brzd a protivah; opakuje, že je třeba zajistit transparentní správu a protikorupční záruky, které jsou nezbytné pro demokratickou odpovědnost a udržitelnou hospodářskou spolupráci;
42. uznává pozitivní vývoj v oblasti právního státu v Uzbekistánu a konstatuje, že index právního státu Světového justičního projektu za rok 2025 řadí Uzbekistán mezi malý počet zemí, u nichž došlo ke zvýšení skóre v oblasti právního státu; konstatuje, že přetrvávají problémy, pokud jde o účinnou konsolidaci nezávislosti soudnictví;
43. vyzývá k zajištění provozní nezávislosti protikorupčních orgánů, včetně zřízení veřejných a přístupných registrů skutečného vlastnictví; zdůrazňuje, že hlavní hospodářské reformy a reformy podniků vlastněných státem by měly podléhat požadavkům na

transparentnost a posouzení sociálního dopadu;

44. oceňuje legislativní reformy, které do jisté míry aktualizovaly normy trestního řízení a soudní rámce tak, aby byly více v souladu s mezinárodně uznávanými normami, včetně nových zákonů kriminalizujících genderově podmíněné násilí, zavedení systému vyšetřujících soudců a určitých úprav pravomocí týkajících se příkazů a prohlídek s cílem posílit nezávislost soudnictví v trestním soudnictví, jakož i projektů s Rozvojovým programem OSN, jejichž cílem je poskytovat občanům bezplatnou právní pomoc; požaduje, aby v tomto ohledu byla přijata další a důraznější opatření;
45. vyzývá Uzbekistán, aby chránil právníky před obtěžováním, zastrašováním a trestními nebo disciplinárními sankcemi spojenými s jejich profesními povinnostmi a aby zajistil plné dodržování nezávislosti soudnictví a standardů spravedlivého procesu v souladu s mezinárodním právem;

Odvětvová spolupráce

46. bere na vědomí pozitivní dopad členství Uzbekistánu v systému GSP+ na zvýšení obchodu s EU; opakuje, že je třeba, aby Uzbekistán v souladu se svými závazky v rámci systému GSP+ plně a účinně prováděl 27 úmluv OSN a Mezinárodní organizace práce a dodržoval své oznamovací povinnosti; vyzývá Uzbekistán, aby se řídil doporučeními druhé monitorovací mise GSP+ v Uzbekistánu; zdůrazňuje, že tato druhá monitorovací mise v rámci režimu GSP+ vzala na vědomí mimo jiné plány na boj proti korupci, udělení práva na stávku a posílení pokroku směrem k úplnému odstranění nucené a dětské práce při sklizni bavlny, jakož i další zbývající problémy; opakuje proto, že předpokladem pro trvalý přístup země k obchodním preferencím EU musí být hmatatelný a měřitelný pokrok v oblasti demokratických reforem a lidských práv a že tyto nástroje by měly sloužit spíše jako páka pro reformy;
47. uznává, že uzbecká vláda v posledních letech úspěšně ukončila systematickou a státem podporovanou nucenou práci; konstatuje, že podle nezávislých pozorovatelů přetrvává riziko nucené práce, přičemž státní kontrola nad sklizní bavlny pokračuje; naléhavě vyzývá uzbeckou vládu, aby se znovu zavázala k reformě zemědělského odvětví a k dodržování práv pracovníků v zemědělství a zemědělců organizovat se;
48. bere na vědomí souběžné úsilí Uzbekistánu o řešení problémů spojených s emigrací rozšířením domácích pracovních příležitostí a zaměřením se na zlepšení rozvoje dovedností; uznává závazek vytvářet podmínky, které sníží závislost na migraci pracovních sil do zahraničí, a zároveň podporovat opětovné začlenění vracejících se migrantů, zejména z Ruska;
49. vítá skutečnost, že Uzbekistán se nachází v závěrečné fázi procesu

přistoupení ke Světové obchodní organizaci (WTO), a zdůrazňuje, že EU podporuje přistoupení Uzbekistánu k WTO a související proces hospodářských reforem, jakož i mnohostranný obchodní systém založený na pravidlech, jehož jádrem je WTO;

50. vítá skutečnost, že dne 5. dubna 2024 bylo podepsáno memorandum o porozumění mezi EU a Uzbekistánem, kterým se zakládá strategické partnerství v oblasti kritických surovin; vítá oznámení o záměru mezi EU a Střední Asií týkající se kritických surovin, které bylo přijato na prvním summitu EU – Střední Asie a které odráží společný zájem na posílení spolupráce v oblasti energetiky a ekologické transformace; vítá skutečnost, že na summitu EU-Střední Asie v Samarkandu v roce 2025 byl zaveden další investiční balíček ve výši 12 miliard EUR, přičemž 2,5 miliardy EUR bylo vyčleněno konkrétně na kritické suroviny;
51. znovu potvrzuje svůj závazek k účinnému provádění Pařížské dohody; vyzývá k zajištění toho, aby spolupráce s Uzbekistánem v oblasti klimatu podporovala spravedlivou transformaci v celosvětovém měřítku a chránila pracovníky postižené dekarbonizací; vyzývá Komisi, aby v tomto ohledu jednala v duchu zásady „významně nepoškozovat“;
52. vítá významné investice Uzbekistánu do energie z obnovitelných zdrojů, které se zaměřují zejména na solární a větrnou energii, čímž se snižuje závislost země na zdrojích energie závislých na fosilních palivech; konstatuje, že uzbecké těžební odvětví je stále závislé na energii z uhlí a že těžba kritických surovin za použití fosilních paliv ohrozí dosažení cílů udržitelného rozvoje Uzbekistánem;
53. zdůrazňuje účast Uzbekistánu na řadě regionálních programů EU a jeho přínos z investic v rámci Evropského fondu pro udržitelný rozvoj plus (EFSD+);
54. zdůrazňuje, že je důležité důkladněji začlenit Uzbekistán do stěžejních iniciativ EU v oblasti konektivity, zejména do strategie Global Gateway a rozšíření transevropské dopravní sítě do Střední Asie;
55. podporuje posilování mezilidských kontaktů, studentských, akademických, vědeckých, kulturních a jiných profesních výměn a mobility, zejména v oblasti vzdělávání, podnikání a cestovního ruchu; konstatuje, že Dohoda o posíleném partnerství a spolupráci zahrnuje možnost jednat o dohodě o zpětném přebírání osob a dohodě o zjednodušení vízového režimu; vyzývá obě strany, aby podnikly kroky nezbytné ke splnění podmínek pro zahájení jednání;

◦

◦ ◦

56. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi, Evropské službě pro vnější činnost a vládám a parlamentům členských států a Republiky Uzbekistán.